

GAZETA BEZPŁATNA

PULS REGIONU

MAGAZYN SAMORZĄDÓW
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Nr 131 październik — grudzień 2016 r.

ISSN 1508 – 4558 nakład 6.000 egz.

Spokojnych, zdrowych, radosnych Świąt Bożego Narodzenia
spędzonych w gronie najbliższych
oraz wszelkiej pomyślności w Nowym Roku 2017

życzy

Gustaw Marek Brzezina

Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Mój komentarz

Na łamach Pulu Regionu piszemy o VI już edycji konkursu **EKO-SOŁECTWO**. To akcja zbierania zalegających elektrośmieci, której podsumowanie odbyło się 25 grudnia 2016 roku. Organizatorem konkursu jest nasza redakcja oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Honorowy patronat nad akcją objął Urząd Marszałkowski – Marszałek Gustaw Marek Brzezin. Jest nam niezwykle miło przekazać, iż w tym roku zebrano 12,42 ton elektrośmieci. Mobilizacja była na tyle duża, iż 36 sołectw w 2016 roku zebrało więcej ton zalegających śmieci, niż 66 sołectw w 2015 roku. **Zapraszamy do VII edycji w 2017 roku! Zwycięzcy mogą liczyć na atrakcyjne nagrody!**

Samorząd naszego województwa od 2011 roku wdraża Program Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego pod hasłem: „Wieś Warmii, Mazur i Powiśla – miejscem, w którym warto żyć...”. Celem programu jest wzrost aktywności i integracji społeczności obszarów wiejskich i zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz swojego sołectwa. Więcej informacji w gazecie. Na naszych łamach piszemy również o selektywnej zbiórce odpadów. Od 1 lipca 2017 roku wejdzie w życie rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów.

Piszemy również o bar-szczu Sosnowskiego i sposobach najskuteczniejszej walki z tym groźnym chwastem.

Redakcja Pulsu Regionu Życzy Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i szczęśliwego Nowego Roku!
Sylwia Szkamruk

*„Cicha noc, święta noc,
narodzony Boży Syn,
Pan wielkiego majestatu
niesie dziś całemu światu
odkupienie win.”*

Jest wyjątkowy wieczór w roku, gdy wszyscy obecni gromadzą się przy wspólnym stole. Jest taki wieczór, gdy gasną spory, znika nienawiść. Wieczór, gdy łamiemy opłatek, składamy życzenia. To wyjątkowa noc Bożego Narodzenia.

Życzenia spokojnych i pogodnych Świąt Bożego Narodzenia oraz wszelkiej pomyślności i sukcesów w nadchodzącym Nowym Roku składa Zarząd Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej.

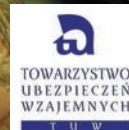
**Niech ten świąteczny czas
spędzony w gronie najbliższych
wypełni spokój i radość,
a nadchodzący rok
przyniesie satysfakcję i spełnienie
zarówno w życiu prywatnym,
jak i zawodowym.**

BGŻ BNP PARIBAS

Dariusz Radziszewski
Dyrektor Regionu Bankowości
Detalicznej i Biznesowej w Olsztynie

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
Szczęśliwego Nowego Roku 2017
życzy Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”

Biuro Regionalne w Olsztynie
ul. 1 Maja 13
tel. 89-523-55-51
e-mail: olsztyn@tuw.pl
www.tuw.pl

PULS REGIONU

GAZETA BEZPŁATNA
MAGAZYN SAMORZĄDÓW
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Robert Abakanowicz i zespół

Reklama

Kierownik Biura Reklamy

Sylwia Szkamruk

tel. 89 535 48 92 fax 89 535 48 91 e-mail: inter@cso.pl

Korekta:

Jolanta Grochowska

Grafika, skład, łamanie:
Zbigniew Nowicki, tel. 515 241 779
e-mail: reklama@data.pl

Wydawca:
INTER PRIM Sp. z o.o. ul. Św. Wojciecha 2/23
10-038 Olsztyn
Dyrektor Wydawnictwa
Irena Węgrowka

Zarząd wydawnictwa:
Prezes Wydawnictwa
Jarosław Kosiński
inter-prim@neostrada.pl

Redakcja:
ul. Św. Wojciecha 2/23, 10-038 Olsztyn
tel./fax 89 535 48 90, 89 535 48 91, 89 535 48 92
e-mail: inter@cso.pl

Kolportaż poprzez Poczta Polska do firm i instytucji na terenie Olsztyna, do 116 urzędów miast, gmin, miast i gmin oraz 19 starostw. Wszystkie sołectwa woj. warmińsko-mazurskiego (2235), nadleśnictwa (39). Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Urząd Marszałkowski i Urząd Wojewódzki.

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w publikowanych artykułach i nadesłanych materiałach. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń oraz jakość nadesłanych materiałów. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Za mało selektywnej zbiórki odpadów

Mówi się, że co kraj to obyczaj. W temacie selektywnej zbiórki odpadów to powiedzenie ma też zastosowanie, bo przecież Niemcy segregują tak, Anglicy inaczej, a u nas też po swojemu. Okazuje się jednak, że w Polsce segreguje się odpady na różne sposoby. W wielu miejscach funkcjonuje pojemnikowy system zbiórki odpadów selektywnych, co znaczy, że papier, plastik, szkło i inne wskazane odpady wrzucamy do pojemników lub worków w określonym kolorze. Są też rejony Polski gdzie odpady zbiera się w systemie suche – mokre. Mokre czyli wszystko co nadaje się do kompostowania i suche czyli wszystkie surowce wtórne i nie tylko. W przyszłym roku się to jednak zmieni. W całym kraju będziemy segregować jednakowo. 1 lipca 2017 roku wejdzie w życie rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów, które określi sposób w jaki należy zbierać odpady selektywne. Będzie to system pojemnikowy czyli wszyscy w całym kraju będziemy selektywnie zbierać odpady do pojemników lub worków. Z pewnością będzie to wygodniejsze dla nas, bo gdzie byśmy nie pojechali sposób postępowania ze śmieciami będzie taki sam.

Od czasu kiedy zmieniły się przepisy dotyczące gospodarki odpadowej w lipcu 2013 roku, kiedy to każdy z nas został zobowiązany do segregowania odpadów spadła jakość selektywnej zbiórki odpadów. Wychodzi na to, że dopóki segregowaliśmy z przekonania wkładaliśmy w to więcej serca, a teraz kiedy ktoś nam coś każe już się tak bardzo nie angażujemy. Oczywiście jest to bardzo duże uogólnienie. Jestem więcej niż pewna, iż Ci którzy segregowali z przekonania - nadal to robią z tego samego powodu, a część z tych, którzy zaczęli segregować po wejściu przepisów też robią to ze starannością. Jednak to za mało, trzeba więcej, bardziej i dokładniej, trzeba przekonywać coraz więcej osób do

selektywnej zbiórki odpadów prowadzonej we właściwy sposób. Będzie to z korzyścią dla nas i przyszłych pokoleń, bo przecież kończą się złoża naturalne Ziemi. Nie zadzieje się to kiedyś tam w nieokreślonej przyszłości, tylko teraz. Niektóre opracowania podają, że przy takim rozwoju cywilizacji zasoby te skończą się za 40 lat, a więc za naszego życia. Co potem? Sądzę, że nie warto sprawdzać. Warto natomiast odzyskiwać to co możliwe do odzyskania. Dla przyszłych pokoleń... dla naszej planety.

Zwróć jeszcze Państwa uwagę na ekonomię. Jak przystępowaliśmy do Unii Europejskiej, w Traktacie Akcesyjnym Polska przyjęła na siebie szereg zobowiązań. Wśród nich były też takie dotyczące gospodarowania odpadami, m.in. że nie będziemy składować odpadów na składowiskach – większość, jeśli nie wszystkie, składowisk została zamknięta, te które pracują zostały przygotowane zgodnie z przepisami o ochronie środowiska. Zobowiązaliśmy się również do osiągnięcia określonych poziomów odzysku określonych odpadów. W tej dziedzinie mamy mniejsze osiągnięcia, prawdopodobnie będzie tak, że na Polskę zostaną nałożone kary finansowe za ich nieosiągnięcie. Odzyskujemy za mało z odpadów. Trzeba się starać bardziej.

Gminy, zakłady gospodarki odpadami, organizacje ekologiczne prowadzą edukację ekologiczną w zakresie gospodarki odpadami. Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. wyprodukował w ramach współpracy z Rekopolem Organizacją Odzysku Odpadów Opakowaniowych, magnesy ekologiczne w akcji „Powiedz lodówko... o segregacji słówko”. Poniżej zamieszczam grafikę, która będzie pomocna we właściwej segregacji odpadów.

Katarzyna Ludwiszewska - specjalista ds. edukacji
Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o.
w Olsztynie

Nadchodzące Święta Bożego Narodzenia niosą ze sobą wiele radości oraz refleksji dotyczących minionego okresu i planów na nadchodzący Nowy Rok. W tych wyjątkowych dniach chcemy Państwu życzyć wielu sukcesów i zadowolenia z podjętych wyzwań

w imieniu własnym i pracowników
 Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie

Mariusz Gawęda – Prezes Zarządu

Barszcz Sosnowskiego – niebezpieczny przybysz ze wschodu

Ta monstrualna roślina została sprowadzona do Polski pod koniec lat 50. XX wieku, jako wartościowa roślina pastewna – dar uczonych radzieckich z Wszechzwiązkowego Instytutu Uprawy roślin w Leningradzie. Przez wiele lat prowadzono również badania nad jej właściwościami leczniczymi. W latach 70 w PGR-ach, na terenie całego kraju, a szczególnie na Podkarpaciu i Podhalu, zakładano doświadczalne hodowle. Z uwagi na ciekawy pokrój i duże rozmiary trafił również do wielu ogrodów botanicznych. Szybko okazało się jednak, że wartość paszowa barszczu jest o wiele mniejsza niż sądzono. Z tego powodu zaniechano dalszej jego uprawy. Z opuszczonych pól w szybkim tempie barszcz zaczął się rozprzestrzeniać na przyległe tereny, głównie dzięki licznie produkowanym nasionom.

Barszcz Sosnowskiego

Występuje w różnych zbiorowiskach roślinnych, głównie przekształconych w wyniku działalności człowieka, choć w ostatnich latach często się go spotyka w zbiorowiskach leśnych i dolinach rzecznych. Najlepiej czuje się na miejscach żyznych i wilgotnych, szczególnie wzdłuż cieków (rzek, strumieni, rowów, w łęgach, olsach). Woda ponadto ułatwia mu rozprzestrzenianie się, przenosząc liczne nasiona.

Barszcz Sosnowskiego w rowie przydrożnym

Obecnie barszcz Sosnowskiego jest spotykany na terenie całego kraju, często występuje masowo, tworząc jednogatunkowe zbiorowisko roślinne. Pomimo zwalczania jego liczebność stale wzrasta. Z uwagi na szybkie rozprzestrzenianie się i trudne zwalczanie, zaliczany jest do najgroźniejszych gatunków inwazyjnych występujących na terenie Polski. Podobny problem z dużą inwazyjnością barszczu mają kraje post komunistyczne, szczególnie z terenu byłego Związku Radzieckiego, gdzie nazywany jest „zemstą Stalina” (z uwagi na sprowadzenie barszczu niedługo przed jego śmiercią).

W stanie dzikim barszcz Sosnowskiego (*Heracleum sosnowskyi*) występuje na Kaukazie i w północno-wschodniej Turcji. Na terenie Europy spotykamy również inny gatunek barszczu, który pochodzi z tego samego regionu i posiada status taksonu inwazyjnego — barszcz Mantegazziego (*Heracleum mantegazzianum*). Z uwagi na bardzo duże podobieństwo tych dwóch gatunków oraz podobną toksyczność, często traktowane są łącznie jako barszcze kaukaskie (*Heracleum. Mantegazzianum* s.l.). W optymalnych warunkach siedliskowych mają dwuletni cykl rozwojowy, w mniej korzystnych (np. koszenie) zachowują się jak rośliny wieloletnie. W granicach naturalnego zasięgu inwazyjne barszcze osiągają wysokość około 1,5 m, natomiast w warunkach naszego kraju dorastają do 5 m. Łodyga oraz cała roślina jest bardzo masywna, okrągła na przekroju, pusta w środku, z wyraźnymi bruzdami i słabo owłosiona, na całej powierzchni posiada charakterystyczne fioletowawe plamki.

Barszcz sosnowskiego pochwa liściowa
liścia łodygowego

Łodyga wraz z kwiatostanem wytwarzana jest zazwyczaj w drugim roku wegetacji (u roślin koszone dopiero w kolejnym

od zaniechania koszenia), jej średnica u podstawy dochodzi nawet do 12 cm.

Liście również bardzo duże, rozetowe do 150 (niekiedy do 300) cm długości, z wierzchu nagie (nieowłosione), spodem, szczególnie na nerwach słabo owłosione, zazwyczaj złożone z trzech segmentów (nieparzystopierzasto złożone). Szczytowy segment w zarysie kształtu szeroko jajowatego, z 3-5 kłapami do siecznego. Brzegi blaszki liściowej zaokrąglone. Liście łodygowe zazwyczaj znacznie mniejsze z walcowatą, obejmującą łodygę pochwą liściową. Szczyt łodygi zakończony kwiatostanem typu baldach złożony, który składa się z kilkadziesiątu parasolowatych baldachów. Niżej na łodydze zazwyczaj wyrasta jeszcze kilka mniejszych kwiatostanów. Średnica największego (środkowego) baldachu może dochodzić nawet do 80 cm. Na szczytach kwiatostanów osadzone są liczne kwiaty barwy od białej do różowej, o zapachu kumaryn (świeżego siana). Kwitnienie odbywa się w okresie od czerwca do przełomu lipca i sierpnia. Rośliny produkują ogromne ilości owoców, jeden osobnik jest w stanie wydać ich nawet do 50 000 szt.

Odróżnienie inwazyjnych gatunków barszczu od innych przedstawicieli rodziny baldaszkowatych, z uwagi na duże podobieństwo, może nastrożyć osobom, które dotychczas nie miały z nimi do czynienia, wiele kłopotów. Najczęściej kaukaskie barszcze mylone są z innymi gatunkami rodzimych barszczy oraz dzięglem leśnym (*Angelica sylvestris*) i arcydzięglem litworem (*Angelica archangelica*).

Rodzimy barszcz zwyczajny (*Heracleum sphondylium*) występuje pospolicie na terenie całego kraju. Wykazuje bardzo duże podobieństwo do inwazyjnych kuzynów w kształcie i wyglądzie liści oraz kwiatostanów. Najlepszą cechą różniącą te gatunki to ich rozmiary. Barszcz zwyczajny osiąga zazwyczaj do 1,5 m wysokości. Liście, łodyga i kwiatostany posiadają również o wiele mniejsze rozmiary i są delikatniejsze.

Barszcz zwyczajny liść

Arcydzięgiel litwor ma podobne rozmiary, ale kwitnie wcześniej niż barszcze (maj-lipiec). Kwiaty zielonkawo-białe, są zebrane w kuliste baldachy o średnicy do 20 cm. Liście duże o podobnej powierzchni, lecz innego kształtu (poszczególne listki w zarysie jajowate). Łodyga pozbawiona włosków jasnozielona, niekiedy fioletowa, ale bez plamek.

Arcydzięgiel litwor

Arcydzięgiel litwor liść

Dzięgiel leśny jest zdecydowanie delikatniejszy, w porównaniu do barszczu Sosnowskiego, dorasta zazwyczaj do 1,5-2 m. Kwiaty białe zebrane w parasolowate, znacznie drobniejsze baldachy. Liście znacznie mniejsze, podobne, jak u arcydzięgla. Łodyga zdecydowanie cieńsza, jednolicie zabarwiona – bez plamek i nieowłosiona.

Arcydzięgiel litwor fioletowo zabarwiona łodyga

O toksyczności i szkodliwości dla zdrowia i życia ludzkiego, głównie barszczu Sosnowskiego mówi się w mediach już od dawna. Mniej uwagi poświęca się wpływowi na stan środowiska przyrodniczego. Szkody w przyrodzie są równie poważne. Barszcze kaukaskie bardzo często zarastają duże powierzchnie, tworząc jednogatunkowe zbiorowiska, wkraczają do siedlisk cennych przyrodniczo, jak łęgi, olsy, zmieniając ich fizjonomię i ograniczając bioróżnorodność. W dolinach rzecznych zwiększają podatność ich zboczy na erozję, wypierając gatunki zadarniające, coraz częściej spotykane są w uprawach leśnych, gdzie uniemożliwiają wzrost młodych drzew. Ponadto wytwarzają substancje allelopatyczne, które utrudniają wzrost innym gatunkom roślin.

Zwalczanie inwazyjnych barszczy jest procesem złożonym oraz pracochłonnym. Mimo, że opracowano wiele metod zwalczania tych gatunków, każdy przypadek wymaga indywidualnego podejścia i doboru najbardziej skutecznego sposobu. Z uwagi na długą żywotność nasion i wysoką reprodukcję, zwalczanie inwazyjnych barszczy jest procesem długotrwałym oraz wymagającym monitoringu po jego zakończeniu z uwagi na możliwość odtworzenia populacji z glebowego banku nasion.

W walce z groźnymi przybyszami ze wschodu bardzo ważne jest szybkie rozpoznanie intruza oraz skoordynowanie działań, mających na celu zapobieżenie ich rozprzestrzenianiu się, głównie wydaniu nasion.

Regulamin programu Ochrona przyrody – Likwidacja

Cel konkursu

Celem konkursu jest likwidacja barszczu Sosnowskiego jako rośliny niebezpiecznej dla zdrowia i życia człowieka występującej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Typy projektów

- koszt usług związanych z wykonaniem zabiegów likwidacji barszczu Sosnowskiego
- zakup środków chemicznych, oprysków, komponentów umożliwiających realizację zabiegów
- wydatki na zabezpieczenie miejsca wykonywania prac

Alokacja środków

300 000,00 zł

Beneficjenci konkursu

- jednostki samorządu terytorialnego
- jednostki organizacyjne Lasów Państwowych

Warunki dofinansowania

- do **100%** kosztów kwalifikowanych, nieprzekraczających **2 000 zł** za 1 ha obszaru, z którego zostanie usunięty barszcz Sosnowskiego (1 ha rozumie się jako sumę łączną powierzchni, z której zostanie usunięta roślina)

Ocena wniosków

Ocena formalna

- Celem oceny formalnej jest potwierdzenie kompletności oraz zgodności Wniosku z Regulaminem i obowiązującymi przepisami prawa.
- Fundusz przeprowadza ocenę formalną Wniosku, zgodnie z następującymi kryteriami formalnymi:
 - Wniosek został złożony w *Systemie Wniosków* i zawiera wymagane dokumenty potrzebne do przeprowadzenia oceny formalnej, tj.:
 - harmonogram finansowo-rzeczowy zadania,
 - aktualne zaświadczenie z Urzędu Marszałkowskiego o wywiązywaniu się z należnych opłat za korzystanie ze środowiska,
 - oświadczenie Wnioskodawcy o kwalifikowalności podatku VAT,
 - inwentaryzację występowania barszczu Sosnowskiego na terenie gminy lub nadleśnictwa,
 - opinię Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego lub Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego nt. zasadności wykonania zabiegów
 - Wnioskodawca w opisie zadania przedstawi szczegółową metodykę likwidacji barszczu Sosnowskiego (koszenie, opryski, foliowanie).
- Ocena formalna jest oceną „0/1”, co oznacza, że niespełnienie jednego z warunków formalnych, powoduje odrzucenie Wniosku z dalszej procedury.
- Wniosek może zostać odrzucony na etapie oceny formalnej z uwagi na: błędy formalne, niepodlegające uzupełnieniu lub poprawie, niedostarczenie wymaganych

am dotacyjnego acja barszczu Sosnowskiego

dokumentów w wyznaczonym terminie oraz wprowadzenie dodatkowych zmian we Wniosku i załącznikach nie informując o tym fakcie Funduszu.

5. Fundusz na etapie oceny formalnej dopuszcza jedną poprawkę złożonego Wniosku. Wszelkie zmiany możliwe są w ciągu 5 dni kalendarzowych od daty cofnięcia Wniosku do edycji w Systemie Wniosków.
6. W przypadku wystąpienia okoliczności, gdy Wnioskodawca nie dostarczy uzupełnienia w terminie wskazanym przez Regulamin lub nie dokona uzupełnienia wszystkich elementów Wniosku i załączników wskazanych w informacji wygenerowanej w Systemie Wniosków, Wniosek zostanie odrzucony, a Fundusz informuje Wnioskodawcę o wyłączeniu Wniosku z dalszego rozpatrywania.
7. Wniosek, który przeszedł pozytywnie ocenę formalną, przekazywany jest do oceny merytorycznej.

Ocena merytoryczna

1. Ocena merytoryczna odbywa się w oparciu o poniższe kryteria.

Parametr	Liczba pkt.
Zgodność z Listą Przedsięwzięć Priorytetowych	5
Zgodność z celami ustawy – Prawo ochrony środowiska	3
Lokalizacja zadania na obszarach prawnie chronionych	0-3
Maksymalna liczba punktów	11

2. Na podstawie wyników oceny merytorycznej tworzona jest lista rankingowa projektów, którą zatwierdza Zarząd Funduszu.

Termin naboru wniosków o dofinansowanie

1. Wnioski należy składać w terminie do dnia **28.04.2017 r. (piątek) do godziny 15.30.**
2. Wnioski należy składać wyłącznie elektronicznie w *Systemie Wniosków* – liczy się data wysłania Wniosku w Systemie.
3. Wnioski, które wpłyną po wyznaczonym terminie nie będą rozpatrywane.
4. W przypadku nie wyczerpania środków w ramach alokacji przewidzianej w konkursie, ogłoszony zostanie kolejny termin naboru wniosków.

Postanowienia końcowe

1. W kwestiach nieobjętych niniejszym Regulaminem, obowiązują zapisy Regulaminu programów dotacyjnych oraz Zasad udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania kredytów i pożyczek ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie na rok 2017.
2. Dokumentacja (w szczególności Wnioski) służy wyłącznie do użytku służbowego Funduszu oraz podmiotów uprawnionych do przeprowadzenia kontroli.

Osoba do kontaktu

Agnieszka Wojciukiewicz tel. 89 522 02 76

e-mail: a.wojciukiewicz@wfosigw.olsztyn.pl

Program Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego

„Wieś Warmii, Mazur i Powiśla miejscem, w którym warto żyć...”

Wzorując się na dobrych praktykach innych regionów Samorząd Województwa od 2011 roku wdraża Program Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego pod hasłem: „Wieś Warmii, Mazur i Powiśla – miejscem, w którym warto żyć...” Jest to nawiązanie do wizji rozwoju regionu określonej w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025. Celem głównym Programu jest wzrost aktywności i integracji społeczności obszarów wiejskich i zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz swojego sołectwa, a także poprawa warunków życia mieszkańców wsi. Do udziału w inicjatywie zapraszane są sołectwa, których zgłoszenia dokonują odpowiednie gminy wiejskie i miejsko-wiejskie. Ważnym zadaniem miejscowości uczestniczącej w tej inicjatywie jest opracowanie lub zaktualizowanie planu odnowy miejscowości – dokumentu strategicznego wyznaczającego kierunki działań i pożądane przedsięwzięcia. W Programie uczestniczy 80 sołectw z 48 gmin.

Dotychczas w ramach Programu zorganizowano następujące wydarzenia:

- konferencję inaugurującą Program, w której uczestniczyli przedstawiciele samorządów gmin, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich oraz mieszkańcy wsi. Podczas konferencji przedstawiony został proces odnowy wsi jako droga rozwoju obszarów wiejskich w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego, a także wskazanie szans i możliwości stojących przed sołectwami;
- cykl szkoleń dla osób zaangażowanych w proces odnowy wsi, w tym koordynatorów gminnych, liderów i członków grup

odnowy wsi oraz władz gminnych. Celem szkoleń było przygotowanie lokalnych liderów do tworzenia strategii rozwoju wsi, a następnie ich promowania i realizowania;

- szkolenia dla moderatorów Programu w zakresie pozyskiwania środków unijnych, wsi tematycznych, umiejętności animacyjnych, czy tworzenia planów odnowy miejscowości;
- wyjazd studyjny do wsi tematycznych, którego celem był wzrost wiedzy oraz poznanie dobrych praktyk. W programie wizyty były między innymi miejscowości: Aniołowo, Szymbark, Wioska Hobbitów – Sierakowo Sławieńskie oraz gospodarstwo edukacyjne „W labiryncie” i osada Woja Borka;
- wizyta studyjna poświęcona tematyce odnowy wsi w Bretanii (w szczególności w regionie partnerskim Côtes d’Armor);
- wizyta studyjna w Austrii w zakresie wsi tematycznych „IN-SPIRACJA – u źródeł procesów odnowy wsi”;
- Wojewódzkie Fora Odnowy Wsi dla osób zarówno zaangażowanych we wdrażanie Programu, jak i zainteresowanych przystąpieniem do inicjatywy. Odbłyły się już 3 takie wydarzenia.

Ponadto corocznie Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przeznacza środki z budżetu na realizację małych inwestycji, np. budowę placów zabaw, pomostów, boisk sportowych, zagospodarowanie plaż bądź centów wsi, budowę altan, siłowni zewnętrznych w ramach konkursu „Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla. Jest to cenne wsparcie rozbudzonej aktywności mieszkańców i praktyczne wdrażanie zapisów planów odnowy miejscowości. W 2016 roku dofinansowano 24 przedsięwzięcia na kwotę 292 560 zł.

Tab. 1

Lp.	Gmina	Sołectwo	Tytuł projektu
1.	Barczewo	Wójtowo	Estetyczne Wójtowo na kwiatowo
2.	Dubeninki	Żytkiejmy	Żytkiejmski skwerek
3.	Działdowo	Požary	„Stworzenie atrakcyjnego miejsca aktywnego wypoczynku i spotkań lokalnej społeczności oraz zaspakajanie potrzeb w zakresie sportu dzięki utworzeniu siłowni zewnętrznej w miejscowości Pożary”
4.	Elbląg	Wężina	W zdrowym ciele zdrowy duch – siłownia zewnętrzna w Wężinie
5.	Górowo Iławeckie	Kandyty	Budowa drewnianej wiaty scenicznej w Kandytach
6.	Iława	Mątyki	Aktywna wieś Mątyki dla każdego – budowa ścieżki dydaktycznej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół świetlicy wiejskiej
7.	Janowo	Jagorzewo	Rehabilitacja na świeżym powietrzu poprzez siłownię i kącik do koszykówki na placu w Jagorzewie
8.	Lidzbark Warmiński	Blanki	Aktywne miejsce spotkań – wykonanie siłowni zewnętrznej we wsi Blanki
9.	Młynary	Karszewo	„Rajski Podwórzec” – zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej
10.	Morąg	Bogaczewo	Sport i rekreacja szansą na wzmocnienie integracji i aktywizacji społecznej Bogaczewa
11.	Mrągowo	Grabowo	Remont i zagospodarowanie krzyża przydrożnego
12.	Ostróda	Stare Jabłonki	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Starych Jabłonek dla międzypokoleniowej integracji mieszkańców
13.	Ostróda	Turznica	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej m. Turznica poprzez budowę siłowni zewnętrznej
14.	Pasłęk	Aniołowo	Teraz bardziej aktywni
15.	Płońnica	Turza Mała	Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej w Turzy Małej
16.	Sępole	Romankowo	Zagospodarowanie terenu pod boisko do piłki nożnej i piłki siatkowej w Romankowie
17.	Sępole	Lipica	„Ocalić od zapomnienia” – miniskansen nad strugą Mamlak w Lipicy
18.	Susz	Bałoszyce	Modernizacja placu zabaw dla dzieci w Bałoszycach
19.	Susz	Babięty Wielkie	Budowa siłowni na wolnym powietrzu
20.	Świątajno	Jeruty	Ogrodowy świat atrakcji dla zdrowia i rekreacji
21.	Świątajno	Spychowo	W magicznym ogrodzie Juranda
22.	Węgorzewo	Guja	Miejsce spotkań, którego pragniemy
23.	Wilczęta	Stare Siedlisko	„Swojsko, sielsko, wiejsko”
24.	Zalewo	Urowo	Budowa boiska w Urowie

Oprócz tego w 2016 roku przyznano 11 dotacji w ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych oraz podmiotów uprawnionych w zakresie aktywizacji społeczności lokalnych na obszarach wiejskich na kwotę 60 000 zł. Dofinansowano

przedsięwzięcia mające na celu poprawę estetyki przestrzeni publicznej, wzrost kapitału społecznego i ludzkiego w sołectwach biorących udział w Programie Odnowy Wsi oraz rozwój już istniejących wsi tematycznych.

Tab. 2

Lp.	Nazwa organizacji	Nazwa zadania
1.	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi „Aniołowo”	XII Złot miłośników aniołów w Aniołowie „Tematyczne wariacje kulturowe”
2.	Stowarzyszenie Agroturystyczne „Mazurska Kraina”	Święto Mleka u Gmerków w Mlecznej Wsi Giże
3.	Stowarzyszenie „Przyjazne Spychowo”	„Powrót Juranda do Spychowa – Spychowo 2016”
4.	Stowarzyszenie Żytkiejmska Struga	Zielony gaj Żytkiejmira
5.	Stowarzyszenie „Babki Zielarki”	Festiwal ziół w zielarskiej wsi Blanki
6.	Fundacja „Dziedzictwo Nasze”	Guja – ponad czasem i podziałami – przywrócenie miejsca pamięci
7.	Stowarzyszenie „Ługwałd”	„Ługwałd pięknie Wita(cze)”
8.	Stowarzyszenie „Wspólny Dom” na rzecz mieszkańców Gminy Bartoszyce	Kreujemy naszą rzeczywistość
9.	Stowarzyszenie „Nasza Kochanówka”	Cudeńka ze szkielek – kurs wykonywania witraży w naszej Kochanówce
10.	Fundacja na Rzecz Wspierania Rozwoju Kreatywności oraz Rozwoju Twórczości Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Kreolia - Kraina Kreatywności	Nowe perspektywy rozwoju dla Wioski Sztuki - Jerutki
11.	Stowarzyszenie „Razem Dla Innych”	Liwa – „Wieś bogactwa leśnego”

III Forum
Odnowy Wsi -
Giełda Inicjatyw
Lokalnych -
sołectwo Gąski

Zagospodarowanie brzegu
rzeki Płończanki (sołectwo
Turza Mała, gmina Płońnica)

W bieżącym roku (7-8 listopada) już po raz trzeci odbyło się Wojewódzkie Forum Odnowy Wsi. Wzięło w nim udział 130 osób zaangażowanych we wdrażanie Programu oraz zainteresowanych przyszłym uczestnictwem w nim. W forum brali udział przedstawiciele z regionu partnerskiego województwa warmińsko-mazurskiego Côtes d'Armor we Francji. Pierwszym punktem forum był wykład inauguracyjny poświęcony inicjatywie Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Program Odnowy Wsi) oraz sprzedaży legalnej produktów z miejscowości wiejskich. Odbyły się także warsztaty na temat coachingu jako narzędzia aktywizacji mieszkańców, oferty naszych wsi, sieciowania sołectw, małej architektury, czy wsi w internecie. Mocnym punktem forum był warsztat poświęcony tajnikom współpracy międzynarodowej na szczeblu lokalnym (Aniołowo – Saint Thelo) oraz Giełda Inicjatyw Lokalnych, na której zaprezentowały się wsie: Żytkiejmy, Giże, Węzina i Dłużyna, Żabi Róg, Zalesie, Blanki, Kochanówka, Gąski, Kadyny a także Stowarzyszenie „Keks”. Atrakcją wydarzenia było przedstawienie w wykonaniu Grupy Teatralnej „BEZ SPINKI” z Wojciech „Rzecz między kobietą a mężczyzną”. Kolejny

dzień rozpoczął się wykładem pani prof. dr hab. Joanny Garbula „Społeczność lokalna - między zakorzenieniem a przygodnością”.

III Forum
Odnowy Wsi -
występ grupy
teatralnej
z Wojciech

Remont
i zagospodarowanie
krzyża przydrożnego
(sołectwo Grabowo,
gmina Mrągowo)

Podsumowując, odnowa wsi to wspólne działanie jej mieszkańców, zmierzające do poprawy jakości życia w tym także tego, co na wsi jest niezwykle cenne: krajobrazu, wyglądu i estetyki budynków, obiektów sportowych, lokalnych atrakcji turystycznych i wielu innych elementów. Jest to odrębny nurt rozwoju obszarów wiejskich zakładający, że tożsamość wsi oraz wartości związane z życiem wiejskim mają do odegrania szczególną rolę. Odnowa wsi to również szeroki wachlarz przedsięwzięć, wynikających z potrzeb mieszkańców, np. zagospodarowanie miejsc spotkań wiejskich, remont i odnowa obiektów historycznych, zabytkowych, przestrzeni wiejskich, powstawanie placów zabaw, siłowni zewnętrznych itp. Właśnie dlatego Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego rozpoczął wdrażanie Programu Odnowy Wsi, wpływając poprzez realizację wielu inicjatyw na poprawę wizerunku wsi oraz jakość życia mieszkańców obszarów wiejskich.

Instytucja Wdrażająca:
Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa
ul. Emilii Plater 1, 10-562 Olsztyn
sekretariat: 89 521 92 50, fax 89 521 92 59
e-mail: dow@warmia.mazury.pl

Rolnik będzie miał swoją elektrownię

W listopadzie 2017 roku w Kolwinach w gminie Barciany zostanie uruchomiona mała elektrownia, w której wsadem do produkcji energii będzie powstająca w gospodarstwie gnojowica. Instalacja powstanie dzięki unijnym środkom z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

- Całością produkcji prądu będzie można sterować poprzez specjalny system internetowy – mówił podczas podpisywania umowy Ryszard Strug (na zdjęciu z lewej)

Gospodarstwa hodowlane wykazują bardzo duże zapotrzebowanie na energię elektryczną i ciepło, które są dosyć dużym obciążeniem dla budżetu danego gospodarza. Trzeba więc szukać rozwiązań, które pozwolą nam na produkcję prądu, najlepiej w gospodarstwie. Takie rozwiązania są już realizowane w naszym regionie. Mowa tu o mikro-biogazowniach, które szczególnie sprawdzają się w gospodarstwach hodowlanych krów mlecznych. Zagrodowa Elektrownia na biogaz z gnojownicy pozwala wytwarzać energię elektryczną i ciepło przez 24 godziny na dobę i przez 12 miesięcy w roku, zapewniając pełną niezależność energetyczną i nadwyżki zapewniające samofinansowanie inwestycji. Na takie rozwiązanie zdecydował się Ryszard Strug, który prowadzi duże gospodarstwo hodowlane w Kolwinach w gminie Barciany.

- W sumie mamy 350 sztuk bydła mlecznego i ponad 260 hektarów ziemi – mówi Ryszard Strug. - Zmieniamy nasze gospodarstwo na bardziej nowoczesne. Przechodzimy z zagrody uwięziowej na wolnostanowiskową. Postanowiliśmy też coś zrobić z gnojowicą. Dowiedziałem się, że z gnojowicy można wyprodukować nie tylko energię, ale także ciepło. Mamy ten surowiec, więc dlaczego z tego nie skorzystać?

W ostatnich 5 latach zużycie energii elektrycznej w tym gospodarstwie wzrosło o 45% osiągając poziom 40 MWh. Jest to konsekwencją wzrostu wielkości produkcji mleka oraz zastępowania maszyn napędzanych silnikiem spalinowym. Gospodarz szacuje, że w najbliższych latach zapotrzebowanie na energię wzrośnie jeszcze o 30%. Jest to ściśle związane z dalszym rozwojem gospodarstwa. Moc instalacji, która powstanie w Kolwinach oceniono na 73,8 kW, z czego 22 kW to moc elektryczna, a 51,8 ciepłna.

- Wcześniej podobne instalacje oglądaliśmy w okolicy Borów Tucholskich – mówi Ryszard Strug. - Teraz taką będziemy mieli w końcu u siebie. Całością produkcji prądu będzie można sterować poprzez specjalny system internetowy.

Koszt budowy tej małej elektrowni oszacowano na 1,061 mln zł, z czego blisko 734 tys. zł stanowią środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Tekst i fotografia Grzegorz Siemieniuk

Spotkanie w sprawie barszczu Sosnowskiego

W siedzibie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie odbyło się spotkanie dotyczące problemu występowania w naszym regionie barszczu Sosnowskiego. W spotkaniu wzięli udział specjaliści, którzy już w swojej pracy naukowej lub też działaniach mieli okazję zwalczać barszcz Sosnowskiego. Do tej pory z problemem próbowano m.in. uporać się w gminie Dobre Miasto, gdzie zlikwidowano barszcz Sosnowskiego z powierzchni blisko 6 hektarów. Podobne działania podjęto także w gminie Wydminy. Podczas spotkania w Olsztynie próbowano wypracować najskuteczniejszy scenariusz walki z tym chwastem, aby w 2017 roku uruchomić środki z WFOŚiGW w Olsztynie na ten cel. Według wstępnych założeń działania w terenie należałoby podjąć wczesną wiosną, czyli w chwili kiedy roślina jest w początkowej fazie wzrostu, co pozwala na skuteczne prace, których finałem jest zupełna likwidacja skupisk tego chwastu. - Jako WFOŚiGW w Olsztynie chcemy podjąć konkretne działania, które pozwolą w niedalekiej przyszłości pozbyć się tej niebezpiecznej rośliny z naszego regionu – deklarował podczas spotkania Tadeusz Ratyński – I z-ca Prezesa Zarządu WFOŚiGW w Olsztynie. - Warmińsko-Mazurskie należy bowiem do tych województw, gdzie ten groźny chwast występuje najliczniej.

Podczas spotkania poruszono tematy dotyczące przygotowania specjalnych broszur informacyjnych dotyczących rozpoznawania tego chwastu, a także metod jakimi najskuteczniej zwalczać barszcz Sosnowskiego. Wypracowane zagadnienia mają być uwzględnione w zasadach konkursu, który prawdopodobnie zostanie uruchomiony na początku przyszłego roku.

Grzegorz Siemieniuk

Barszcz Sosnowskiego – to roślina, która jest bardzo niebezpieczna dla ludzi, a zwłaszcza dzieci. Kontakt z nią powoduje oparzenie skóry, podobne do tych powstałych od oparzenia wrzątkiem, czego następstwem są ropne pęcherze gojące się nawet przez kilka lat. Ten inwazyjny chwast przybył do nas z terenów byłego ZSRR jako „roślina cud”, która miała rozwiązać problemy żywieniowe naszego bydła. Zrobiono to bez jakichkolwiek badań i ewentualnych konsekwencji. Barszcz Sosnowskiego jest szczególnie niebezpieczny w okresie kwitnienia i owocowania, kiedy odnotowuje się wysoką temperaturę powietrza. Wtedy nawet pośredni kontakt z tą rośliną może doprowadzić do poparzenia skóry, ponieważ tzw. związki furanokumarynowe wydostają się z barszczu w postaci oprysków i osadzają się na skórze osób przebywających w pobliżu.

Świąt wypełnionych radością i miłością oraz spokoju, spełnienia i sukcesów w nadchodzącym Nowym Roku życzą Rada Nadzorcza, Zarząd i Pracownicy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

WFOŚiGW
W OLSZTYNIE

Królewo znów najlepsze!

Sołectwo Królewo w gminie Morąg zwyciężyło w VI edycji konkursu „Eko-Sołectwo”, który polegał na zbiórce elektroodpadów. W akcji uczestniczyło 36 sołectw z Warmii i Mazur.

Organizatorem konkursu „Eko Sołectwo” jest Puls Regionu Magazyn Samorządów Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Partnerem tego przedsięwzięcia jest Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Idea akcji – skierowanej do mieszkańców małych miejscowości naszego regionu – to wspólne działanie na rzecz ochrony środowiska naturalnego. Przez kilka miesięcy mieszkańcy poszczególnych sołectw w naszym regionie gromadzili elektroodpady. Z kolei sołtysi jako liderzy społeczności lokalnych podjęli się funkcji koordynatorów akcji w sołectwach. Musieli ogłosić w swoich miejscowościach informacje o zbiórce, a następnie zorganizować punkty, gdzie miałyby te odpady trafiać. Potem elektrycy odbierała wyznaczona przez organizatora konkursu firma. Do tej pory w pięciu edycjach akcji zebrano ponad 415 ton elektroodpadów. W bieżącym roku do akcji zgłosiło się 36 sołectw, które w sumie zebrały rekordową w historii akcji ilość odpadów – ponad 124 tony. W piątek 25 listopada w siedzibie Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie najbardziej zaangażowani w tegoroczną akcję otrzymali nagrody i wyróżnienia. Szczególne podziękowania otrzymał tegoroczny lider konkursu – sołectwo Królewo w gminie Morąg, którego mieszkańcy zebrali 12,58 tony elektroodpadów. Nagrodę w Olsztynie odebrała sołtys Anna Erber.

– To, że odbieram dziś tę nagrodę to przede wszystkim zasługa osób zaangażowanych w naszym sołectwie w tę akcję – mówiła podczas podsumowania Anna Erber. – Chociaż tegoroczną akcję zakończyliśmy to już myślimy o przyszłym roku. Już zebraliśmy bowiem 2 tony elektroodpadów.

Podczas podsumowania zostało nagrodzonych jeszcze 14 sołectw z Warmii i Mazur. Dodatkowo wyróżniono sołtysów, którzy od kilku lat aktywnie uczestniczą w kolejnych edycjach akcji. – Serdecznie dziękuję państwu za pracę jaką wykonaliście podczas tej akcji i w poprzednich edycjach konkursu „Eko-Sołectwo” – mówiła podczas spotkania Sylwia Jaskulska, członek zarządu województwa. – Propagujecie państwo selektywną zbiórkę odpadów i co ważne robicie to najlepiej. Świadczą o tym chociażby ilości zebranych elektroodpadów i osób zaangażowanych w akcję.

Wyróżnienie za sześciokrotny udział w konkursie „Eko-Sołectwo” odebrało dwóch sołtysów: Maria Piekarska (Jesionowo, gmina Dobrze Miasto) i Beata Kłak (Dębówko, gmina Szczytno). Z kolei nagrodę za pięciokrotny udział w akcji odebrał Marcin Furtak z sołectwa Stulichy w gminie Węgorzewo. Wyróżnienia otrzymała także Dagmara Zajko z sołectwa Choszczewo w gminie Sorkwity i Bożena Ślubowska z sołectwa Przykop w gminie Purda. Obie panie czterokrotnie brały udział w tej akcji ekologicznej.

Tekst i fotografie Grzegorz Siemieniuk

Sołectwo Królewo po raz trzeci zwycięzcą konkursu „Eko – Sołectwo”. Na zdjęciu sołtys Anna Erber i Tadeusz Ratyński – I – z-ca prezesa WFOŚiGW w Olsztynie

Sołectwo Przykop tym razem na 4 miejscu. Nagrodę odebrała sołtys Bożena Ślubowska

Nagrody uczestnikom podsumowania konkursu wręczała Sylwia Jaskulska - Członek Zarządu Województwa

Na podsumowanie do Olsztynie przyjechali sołtysi ze swoimi rodzinami

Marszałek
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Gustaw Marek Brzezina

Lista sołectw VI edycji konkursu EKO-SOŁECTWO 2016

Lp.	Imię i Nazwisko	Gmina	Wieś	Waga kg
1.	Rejnold Human	Barczewo	Leszno	480
2.	Zofia Bryl	Bartoszyce	Połącze	640
3.	Maria Piekarska	Dobre Miasto	Jesionowo	1.740
4.	Krystyna Łowczyk	Dobre Miasto	Nowa Wieś Mała	2.720
5.	Józef Mucha	Dobre Miasto	Praslity	1.980
6.	Bronisław Szatan	Dywity	Ługwałd	4.860
7.	Krzysztof Kulas	Dywity	Spręcowo	1860
8.	Krzysztof Trybel	Działdowo	Księży Dwór	260
9.	Mirosław Antoniak	Giżycko	Bystry	10.560
10.	Maria Żmijewska	Górowo Iławeckie	Woryny	2120
11.	Agnieszka Podowska	Janowiec Kościelny	Smolany-Żardowy	3.870
12.	Stanisław Jankowski	Jonkowo	Łomy 56	2.780
13.	Zbigniew Burzacki	Kurzętnik	Brzozie Lubawskie	2.660
14.	Janusz Szyszko	Lidzbark Warmiński	Świątnik	5.080
15.	Antoni Chodup	Łukta	Tabórz	980
16.	Piotr Turski	Miłki	Konopki Nowe	1140
17.	Anna Kowal	Miłki	Jagodne Wielkie	10.020
18.	Janina Radowska	Miłki	Rydzewo k.Giżycka	1660

Lp.	Imię i Nazwisko	Gmina	Wieś	Waga kg
19.	Aneta Dietrych	Młynary	Nowe Monasterzysko	1.430
20.	Anna Erber	Morąg	Królewo	12.580
21.	Mirosława Świszcz	Orneta	Krzykały	1.400
22.	Jolanta Augustowska	Pasym	Narajty	1.020
23.	Bożena Pupek	Piecki	Krutyński Piecek	2.940
24.	Elżbieta Kurowska	Piecki	Dłużec	2.860
25.	Ewelina Staciwa	Pieniężno	Piotrowiec	1.818
26.	Jacek Drabent	Pisz	Maldanin	3.080
27.	Stanisław Orłowski	Płońnica	Gródki	1.240
28.	Dorota Tetmer	Purda	Nowa Wieś	4.580
29.	Agnieszka Panfil-Korzeniewska	Purda	Ostrzeszewo	3.510
30.	Bożena Ślubowska	Purda	Przykop	8.920
31.	Elżbieta Rozentalska	Rybno	Rumian	660
32.	Dagmar Zajko	Sorkwity	Choszczewo	8.080
33.	Kazimierz Rutkowski	Srokowo	Jegławki	4.400
34.	Beata Kłak	Szczytno	Dębówko	1.960
35.	Marcin Furtak	Węgorzewo	Stulichy	5.000
36.	Jolanta Niesiobędzka	Zalewo	Wieprz	3.320

Finał VI edycji konkursu Eko-Sołectwo 2016

Korzystamy z dofinansowania
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie

Marszałek
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Gustaw Marek Brzezini

Lista laureatów VI edycji konkursu Eko-Sołectwo

sołectwo

Miejsce	Imię i nazwisko	Gmina	Wieś	Suma zebranych odpadów [kg]
I	Anna Erber	Morań	Królewo	12580
II	Mirosław Antoniak	Giżycko	Bystry	10560
III	Anna Kowal	Miłk	Jagodne Wielkie	10020
IV	Bożena Ślubowska	Purda	Przykop	8920
V	Dagmar Zajko	Sorkwity	Choszczewo	8080
VI	Janusz Szyszko	Lidzbark Warmiński	Świątnik	5080
VII	Marcin Furtak	Węgorzewo	Stulichy	5000
VIII	Bronisław Szatan	Dywity	Ługwałd	4860
IX	Dorota Tetmer	Purda	Nowa Wieś	4580
X	Kazimierz Rutkowski	Srokowo	Jegławki	4400
XI	Agnieszka Podowska	Janowiec Kościelny	Smolany-Żardowy	3870
XII	Agnieszka Panfil-Korzeniewska	Purda	Ostrzeszewo	3510
XIII	Jolanta Niesiobędzka	Zalewo	Wieprz	3320
XIV	Jacek Drabent	Pisz	Maldanin	3080
XIV	Bożena Pupek	Piecki	Krutyński Piecok	2940

Sponsorzy VI edycji konkursu
Eko-Sołectwo 2016

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Olsztynie

Urząd Marszałkowski Województwa
Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich

Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza
w Olsztynie

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa
Rolniczego w Olsztynie

Bank BGŻ BNP Paribas S.A. Olsztyn

Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi
w Olsztynie

Elektro-System Organizacja Odzysku Sprzętu
Elektrycznego i Elektronicznego SA Sp. z o.o.
Warszawa

Sołtysi biorący wielokrotnie udział w konkursie Eko-Sołectwo

Ilość edycji	Imię i nazwisko	Gmina	Sołectwo
VI	Maria Piekarska	Dobre Miasto	Jesionowo
	Beata Kłak	Szczytno	Dębówko
V	Marcin Furtak	Węgorzewo	Stulichy
IV	Dagmar Zajko	Sorkwity	Choszczewo
	Bożena Ślubowska	Purda	Przykop

Kolejne edycje konkursu Eko-Sołectwo w liczbach

Edycja	Rok	Ilość sołectw	Zebrane elektrośmieci [kg]
I	2011	40	67 319
II	2012	53	96 700
III	2013	29	63 219
IV	2014	25	73 000
V	2015	66	115 380
VI	2016	36	124 208

WFOŚiGW
W OLSZTYNIE

Korzystamy z dofinansowania
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie

REMONDIS
ELECTRORECYCLING

PATRONAT HONOROWY

Marszałek
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Gustaw Marek Brzezini

V EDYCJA KONKURSU „EKO-SOŁECTWO” ZA NAMÍ

WFOŚiGW
w OLSZTYNIE

Korzystający z dofinansowania
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie

ELEKTRO
SYSTEM

REMONDIS
ELECTRO RECYCLING